

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Fecr Yayınları: 180

KİTÂBU'L-İCMÂ

Ebu Bekir Muhammed b. İbrahim b. El-Munzir

Tahkik ve Tercüme

Prof. Dr. Abdulkadir ŞENER

Tashih ve Düzenleme

Hüseyin NAZLIAYDIN

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

(Sertifika no: 13178)

Kapak

CİNAS GRAFİK

Baskı / Cilt

KALKAN MATBAACILIK

Büyük San. 1. Cad. 99/32 İskitler

Tel: 3419234-3421656 Ankara

2.Baskı

Mayıs 2013

ISBN: 978-605-5482-50-3

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Rüzgârlı Cad. Rüzgârlı İşhanı No: 2/5 Ulus - ANKARA

Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: 311 47 89

Web: www.fcr.com.tr - e-mail: fcr@fcr.com.tr

Ebu Bekr Muhammed b. İbrahim b. el-Munzir
(Ö. 318 h.)

KİTÂBU'L - İCMÂ

Tahkik ve Tercüme
Prof. Dr. Abdulkadir ŞENER

Ankara 2013

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	9
GİRİŞ	11
İCMÂ VE İHTİLÂF	11
İBN EL-MUNZİR'DEN ÖNCE İHTİLÂFLA İLGİLİ İLK ÇALIŞMALAR	17
İBN EL-MUNZİR'DEN SONRA İHTİLÂF KONUSUNDA YAZILAN ESERLER	19
İBN EL-MUNZİR'İN HAYATI, GÖRÜŞ VE ESERLERİ.....	25
KİTÂBU'L-İCMÂ ADLI ESERİ	37
Yazmanın Tavsifi.....	37
Eserin Özellikleri.....	39
Metnin Tahkîk ve Tercemesinde Kullanılan Metod.....	41
DİPNOTLAR	42
KİTÂBU'L-İCMÂ	
(ABDEST ve SULAR)	51
Abdest Almayı Gerektiren Hususlar	51
Sular	53
Abdestte Uzuvarın Birbirine Takdimi, Mesih ve Yıkama	53
Namaz Kılınması Caiz Olan Durumlar	55
NAMAZ.....	57
ELBİSELER.....	61
VİTİR (NAMAZI)	63
CENAZELER.....	63
ZEKAT	63
ORUÇ VE İ'TİKAF	69
HAC	71
KURBAN VE ZEBİHALAR	85
CİHAD.....	87
KAZA (YARGI)	91
DAVA VE BEYİNELER.....	91
ŞAHADETLER VE HÜKÜMLERİ	93
FERAİZ (MİRAS HUKUKU).....	97

VELA' SEBEBİYLE MİRASÇILIK	107
VASIYETLER	109
NİKAH.....	111
TALÂK (BOŞANMA)	119
HUL'	125
İLA'	125
ZIHAR	127
LİAN	129
İDDET	129
YAS TUTMA	133
MUT'A NİKAHI.....	135
REC'İ TALAK.....	135
ALIM – SATIM	135
ŞUF'A.....	145
ŞİRKET	145
REHİN.....	147
MUDAREBE	149
HAVALE VE KEFALET	149
HACR.....	151
İFLAS	151
MUZARAA VE MUSAKAAT.....	151
İSTİBRÂ'.....	153
İCARE AKİTLERİ.....	153
VEDİ'A (EMANET).....	155
LUKATA (BULUNTU).....	157
ÂRİYET (ÖDÜNÇ).....	157
BULUNTU ÇOCUK (LAKİT)	157
KAÇAK KÖLE (ABIK)	159
MÜKÂTEB.....	159
MÜDEBBER	161
UMMU'L-VELED OLAN CARİYELER.....	163

HİBE, ARMAĞAN VE HEDİYELER.....	163
UMRA VE RUKBA	165
YEMİN VE ADAKLAR	165
HIRSIZLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER	167
HADD CEZALARI	171
HATA İLE ÖLDÜRMEDE DİYETİN GEREĞİ.....	181
KASAME	185
MÜRTED.....	185
AZAD ETME	187
YİYECEK VE İÇECEKLER	189
İSYANCILARLA SAVAŞ.....	191
SİHİRBAZLAR VE NAMAZI TERK EDENLER	191
TAKSİM (KISMET)	191
VEKALET	193
KAYNAKLAR.....	199
İNDEKSLER	201
I. AYET-İ KERİMELER	201
II. HADİS-İ ŞERİFLER.....	202
III. ÖZEL İSİMLER VE TERİMLER	203

SUNUŞ

Merhum İbnu'l-Munzir'in *Kitâbu'l-İcmâ* adlı, hacim bakımından küçük, içerik bakımından çok değerli eserinin tahkik ve Türkçe çevirisinin ilk basımı (Ankara 1983) üzerinden yirmi yıl geçti; fakat eser uzun bir zaman ikinci basımı gerçekleştirecek himmet sahibi bir eli bugüne kadar bekledi.

İşte bu el, Fecr Yayınevi Müdürü Hüseyin Nazlıaydın'ın gayretli eli oldu. Sayın Nazlıaydın, eserin sayfa düzenlemesini daha iyi yararlanır hale getirmek ve tashihlerini titizlikle gerçekleştirmek suretiyle okuyuculara sunmuş oldu.

Burada ben de bazı düzeltmeler yaparak bu basıma ufak bir katkıda bulundum.

Bu vesile ile Fecr Yayınevi'ne ve Hüseyin Nazlıaydın'a içten teşekkürlerimi sunar, çalışmalarında başarılar dilerim.

İzmir-28.04.2013

Prof. Dr. Abdulkadir ŞENER

مقدمة

الاجماع والاختلاف

أودّ ان اقف قليلا لأوضّح بكلمات مختصرة مدلول كلّ من تعبيري "الاجماع" و "الاختلاف".

للاجماع تعاريف مختلفة. ووفق احد التعاريف المشهورة. فان الاجماع هو اتفاق آراء مجتهدي الاسلام في قرن واحد من بعد الرسول (ص) حول حكم مسألة شرعية معيّنة. وكما هو معروف فان الاجماع يشكل أقوى دليل في نظر الشريعة الاسلاميّة بعد الكتاب والسنة؛ اى أن الاجماع حجّة للأمة.

أما الاختلاف فهو تعبير عن الجدل وعدم الوصول الي رأى موحد بسبب اختلاف وجهات نظر فقهاء الشريعة الاسلامية. واخذ بعضهم بالروايات وبوجهات نظر معيّنة. وفي بعض الاحيان ظهر الاختلاف حول تقويم الأدلّة وتعيين أى منها أجدر بالترجيح. وهذا الاختلاف بدوره قبله المسلمون بأنه رحمة للأمة ايضا.

وبعد المناقشات التي ثارت في عهد الصحابة والتابعين و الأئمة المجتهدين حول مسائل علمية و شرعية، اما حصل الاتفاق حول قسم من هذه المسائل او الاختلاف بشأنها.